

Desmemòria històrica

À

A l'entrada de l'església de la Cova de Sant Ignasi, al barri de les Escodines, hi ha un gran escut d'Espanya esculpit en pedra. Com que Espanya -o el què és el mateix, l'Imperi Espanyol- ha anat disminuint de mida al llarg dels anys -i més que ho farà-, l'escut és diferent de l'actual i inclou referències a territoris que actualment ja no formen part del Regne. No sé a quin monarca concret correspon l'escut, però entenc -per la presència de la flor del lis- que és el d'algun dels primers Borbons. En tot cas, es tracta, de ben segur, d'un règim no democràtic responsable d'injustícies, guerres i crims diversos. Malgrat això a ningú se'ns acudirà -espero- treure l'escut d'aquella façana. I no ho farem per dues raons: per conservar de forma el més intacta possible el testimoni físic d'una època històrica concreta i perquè ja som grandets per entendre que el passat no es canvia amagant-lo i que traient un escut de pedra de la via pública aconseguirem, potser, que la gent oblidí que Manresa formava part de l'imperi espanyol, però no canviarem aquest indiscutible fet històric.

El mateix passa, des del meu punt de vista, amb les plaquetes aquelles de l'Instituto de la Vivienda amb el jou i les fletxes o amb les plaques que diuen que en Jordi Pujol va inaugurar no sé què, no sé on, no sé quin dia. Que el Franco va guanyar la guerra, i que durant els 40 anys que va governar va fer coses, o que el Pujol va manar 23 anys, i que durant aquest temps va inaugurar edificis, són dos fets innegables que no podem canviar per molt que ens desagradin. Intentar esborrar-ne els rastres a la via pública em sembla una actitud infantil, un intent absurd d'ocultar la història i negar a la ciutat la capacitat d'explicar-se a si mateixa.

En aquest sentit, acabo amb un exemple il·lustratiu: Quan Irlanda -un tros d'Irlanda- va aconseguir definitivament la Independència i es va constituir en república, a Dublín van ensorrar el monument a l'almirall Nelson i van pintar les tradicionals bústies vermelles de la Royal Mail del color verd de l'illa. La dèria per esborrar el passat, però, els va passar de seguida, quan van entendre que havent guanyat el present i el futur, el passat ja no feia por ni vergonya. Per això encara és fàcil trobar-se a molts edificis públics de la república Irlandesa escuts amb el lleó i l'unicorn i la llegenda de la monarquia britànica: "Dieu et mon droit" (sí, en francès).

Palau de Justícia d'Omagh (Irlanda del Nord) Foto: Kenneth Allen